

RENAȘTEREA

Organul Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

Revenirea Bisericii Greco-Catolice în sânul Bisericii Ortodoxe Române

Adunarea dela Cluj. — Sosirea delegației în Capitală. — Solemnitatea dela biserica Sf. Spiridon Nou. — Lista preoților nou reveniți din cuprinsul Eparhiei noastre

Sfânta Patriarhie a Bisericii Ortodoxe Române comunică:

Un număr de 38 protopopi și preoți greco-catolici, delegați de majoritatea clerului greco-catolic din toate județele Ardealului și Banatului, s'au adunat la Cluj în ziua de 1 Octomvrie a. c. pentru a discuta apelul făcut de I. P. S. Patriarh și I. P. S. Mitropolit al Ardealului, pentru revenirea Bisericii greco-catolice în sânul Bisericii Ortodoxe.

În urma discuțiilor purtate, adunarea în unanimitate a hotărât revenirea la ortodoxie, semnând în acest sens o proclamație și un apel către cler și credincioși. Delegații au pornit apoi la București pentru a supune hotărârea lor Sfintei Patriarhii a Bisericii Ortodoxe Române.

Sosirea în Capitală a delegației clerului bisericii greco-catolice

La 2 Oct. c. la orele 15 a sosit în gara de Nord delegația clerului Bisericii greco-catolice din Ardeal, pentru a prezenta I. P. S. Patriarh Iustinian, proclamația de unire cu Biserica ortodoxă română, votată în Congresul dela Cluj, din 1 Oct. a. c. Delegația compusă din 38 de preoți, reprezentanți a 450 de preoți care au cerut revenirea la Biserica ortodoxă română, a fost întâmpinată de consilierii Sf. Patriarhii, protopopi și de numeroși preoți.

A luat cuvântul p. Petre Vintilescu, decanul Facultății de Teologie din București care a urât în numele clerului Capitalei bun sosit delegației.

Răspunsul p. Protopop Traian Bilașcu

A răspuns în numele delegației preoților care au semnat proclamația de unire, prot. Traian Bilașcu, protopop de Țichindeal și președintele Congresului dela Cluj.

„Este impresionant acest mo-

ment când privesc atâtea fețe bisericesti venite pentru a ne saluta în Capitală, pe noi, cari prin actul de ieri din Capitala Ardealului am rupt cu Biserica greco-catolică și am revenit la sânul Bisericii ortodoxe mame.

Am văzut căldura părintească cu care ne-ați primit aci și, vă asigurăm, cu aceeași căldură intrăm și noi în drepturile Bisericii ortodoxe.

E foarte semnificativ că acest act, expresie a dragostei noastre pentru Biserica ortodoxă, s'a întâmplat în Capitala Ardealului Cluj. Noi suntem trimișii acestei preoții care și-a dat adeziunea pentru acest act, veniți să aducem I. P. S. S. Patriarh omagiul, devotamentul și toată supunerea noastră.

Primirea delegațiilor la Sfânta Patriarhie

În ziua de 3 Octomvrie a. c., la orele 9 dimineața a avut loc în sala Sinodală solemnitatea primirii delegației de 36 protopopi și preoți greco-catolici din județele Ardealului și Banatului, veniți să prezinte Sf. Sinod și I. P. S. S. Patriarh Iustinian, proclamația de revenire în sânul Bisericii ortodoxe române, votată în Adunarea dela Cluj, din 1 Octomvrie a. c.

Solemnitatea primirii s'a desfășurat în prezența I. P. S. S. Iustinian, patriarhul Bisericii ortodoxe române, I. P. S. Nicolae

Vă asigurăm, Sfințiile Voastre că preoții cari vin în ogorul Bisericii strămoșești, vor fi plini de dragoste și credință.

Asigurăm și Înaltul Guvern de tot devotamentul nostru; după cum muncim pe ogorul Bisericii noastre, așa vom munci pentru întărirea Republicii Populare Române.

Fie binecuvântat ceasul de ieri din Capitala Ardealului când preoțimea s'a deslipit de Biserica greco-catolică și să se alipească de Biserica ortodoxă română.

Mulumesc întregului public pentru primirea făcută.

Să ne ajute Atotputernicul Dumnezeu să înălțăm pe culmi tot mai înalte biserica suflului românesc.

Bălan, mitropolitul Ardealului, I. P. S. Vasile Lăzărescu, mitropolitul Banatului, I. P. S. Firmilian, arhiepiscopul Craiovei, I. P. S. Sebastian, arhiepiscopul Sucevei și Maramureșului, P. S. Antim, episcopul Dunării de jos, P. S. Pavel, P. S. Veniamin și P. S. Atanasie, vicari ai Sf. Patriarhii, membrii Sf. Sinod și a numeroși preoți.

P. P. Protopop Aurel Drumbuoiu, secretarul Adunării dela Cluj a dat citire următoarei proclamații:

PROCLAMAȚIE

Noi, subscrișii clerici ai Bisericii greco-catolice din Republica Populară Română, întruniți în sobor duhovnicesc, astăzi 1 Octomvrie 1948, în sala liceului Gheorghe Barițiu din Cluj, scrutându-ne conștiința în temere de Dumnezeu și cu dragoste nemărginită față de poporul român, care în zilele noastre își unește toate forțele în lupta pentru pace, libertate și progres, socotind că s'a împlinit vremea și pentru refacearea unității spirituale a acestui

popor, am hotărât:

1. Să ne reîntoarcem în sânul Bisericii ortodoxe române, dela care strămoșii noștri de acum două veacuri și jumătate s'au desprins datorită vitregiei vremurilor de atunci.

2. Să ne străduim din toate puterile pentru a lămuri conștiințele credincioșilor noștri spre a ne urma cu încredere pilda și a deveni împreună cu frații noștri ortodocși, una, după cuvântul Evangheliei, care zice: „toți să fim una, precum

„Ca toți să fim una, precum și El și Tatăl cei ceresc una sunt“.

El cu Tatăl, una sunt“.

Am luat această sacră hotărâre, cunoscând că actul unirii dela 1700 a fost determinat nu de motive speciale, ci de împrejurări politice și economice, care apăsau greu asupra clerului și poporului nostru din acele vremuri. Într'adevăr, când sub jugul stăpânirii habsburgice poporul gema sub lanțurile apăsătoare ale iobăgiei, unirea dela 1700 creia condiții politice, economice și culturale, mai favorabile pentru clerul și poporul nostru obidit. În speranța câștigării unor privilegii de care se bucurau membrii bisericii catolice, strămoșii noștri au acceptat patru puncte de credință comune cu biserica apuseană, dar nu a renunțat nici un moment, nici la practica ritualului, nici la învățătura legii românești, care era a Bisericii ortodoxe răsăritene.

Privilegiile promise de stăpânirea habsburgică au fost acordate în mult mai mică măsură și mult mai târziu.

Este cunoscută energia intervenției a episcopului Inocențiu Micu Clain care, de repetate ori a amenințat Curtea dela Viena, zicând: „Eu și clerul meu m'am unit cu condiția de a obține acele beneficii și foloase de care se bucură catolicii, în caz contrariu, clerul acesta stă la îndoială“.

Motivele care au determinat actul unirii dela 1700, astăzi nu mai există. Constituția și legile Republicii Populare Române, asigură drepturi politice, economice, culturale și religioase egale tuturor cetățenilor țării.

Astăzi, Biserica ortodoxă română nu numai că nu se găsește față de Stat în situația dela 1700, ci din contră — ca una care cuprinde majoritatea credincioșilor din țara noastră — se află într'o situație deosebită, care îndreptățește toate speranțele într'un viitor din ce în ce mai bun.

In aceste fericite condiții, ru-
perea legăturilor cu biserica
Romei, străină de interesele po-
porului nostru, refacerea uni-
tății spirituale a neamului și
îndreptarea tuturor forțelor spre
lupta pentru pace, democrație
și progres, este o datorie sfântă
a întregului nostru popor.

In lumina acestor fapte, pro-
clamând revenirea în sânul Bi-

sericil ortodore române, în nu-
mele nostru și al celor ce ne-au
delegat în această adunare, noi
hotărâm să rupem legăturile cu
Vaticanul.

De astăzi înainte nu vom
mai da ascultare decât con-
ducătorilor orânduți de forurile
sfintei Biserici Ortodoxe Ro-
mâne.

Cuvântarea J. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului la primirea delegației preoților uniți la Sf. Patriarhie

Hristos în mijlocul nostru!
(Răspund preoții uniți: Este și va fi).
Inalt Prea Sf. Părinte Patriarh,
Inalt Prea Sfințiti,
Prea Sfințiti,
Prea C. Părinți și Frați,

Am ascultat cu încordată aten-
ție și cu negrăită bucurie și, măr-
turisesc, cu vie emoție proclamația
prin care aduceți la cunoștință ho-
tărârea a mai bine de 400 de preoți
până azi aparținători Bisericii unite
de-a se întoarce la sânul cald al
Bisericii ortodoxe. Mulțumesc bu-
nului Dumnezeu că ne-a ajutat să
ajungem această zi pe care a fă-
cut-o El ca să ne bucurăm și să
ne veselim într'ansa.

Poporul român s'a născut, a
crescut și a trăit dealungul vea-
curilor în Stânta Biserică ortodoxă.
Ea a fost, după cuvântul inspirat
al unui mare bărbat al neamului,
mama cea bună a întregului po-
por român. Prin aceleași povete
și îndemnuri, prin aceleași sfinte
slujbe și prin aceeași credință, ea
a ajutat poporul nostru, de o parte
și de alta a Carpaților, să-și în-
chege acea admirabilă și indestruc-
tibilă unitate sufletească, cu care
nu se pot mângăia alte popoare
de pe lume. Această unitate su-
fletească a constituit temelia pe
care s'a clădit, la plinirea vremii,
unitatea politică-națională a popo-
rului nostru, la care deasemenea
a contribuit în mare măsură Bi-
serica și slujitorii ei.

Nici o singură dată nu și-a ma-
nifestat poporul român nemulțu-
mirea cu Biserica sa. E o consta-
tare ce se desprinde din toată is-
toria noastră și de pe toate pagi-
nile ei. De câteori au încercat alții
să-l atragă dela sânul ei, poporul
nostru a refuzat cu hotărâre să le
urmeze îndemnul amăgitor. Mă
refer la Biserica papistă care a
căutat să se apropie în diferite chi-
puri de sufletul neamului nostru,
ba prin înființarea unor episcopii
la Bata, la Argeș, ba prin mijlo-
cirea unor domnițe, cari înlesneau
emisarilor catolici pătrunderea în
intimitatea curților domnești. Tot-
deauna poporul român a respins
aceste ademeniri și încercări și
până la urmă nu s'a ales nimic
din ele.

Dar argumentul cel mai puter-
nic că sufletul poporului nostru a
refuzat sistematic catolicismul apu-
sean e tocmai această așa zisă unire,
care s'a înființat la anul 1700. Vă
întreb eu, Prea Iubiți Frați, și în-
treb pe toți acela cari știu ce e
catolicismul, cari cunosc dogmele,

slujbele și spiritul lui: se găsește
ceva din el în sufletul poporului
nostru, după 250 de ani de stră-
duințe de a se infiltra în el? E
un fapt incontestabil că n'a reușit
să se introducă în sufletul popo-
rului român.

Nici măcar cele patru puncte
n'au reușit să se introducă în acest
suflet. Oare ați săvârșit P. C. Voastre
preodată sf. cuminecătura cu oștie?
(Răspuns unanim: Niciodată). Dar
Filtoque s'a mărturisit în preo bi-
serică unită? Eu știu că nic în ca-
tedrala Mitropolitană din Blaj nu
se rostea simbolul credinței cu acest
adaus de trica poporului. Nici cre-
dinta în purgator n'a putut fi intro-
dusă în sufletul poporului nostru.
A rămas papismul, sau supunerea
față de scaunul papal. Dar în con-
știința religioasă a poporului no-
stru, nici după 250 de ani n'a pu-
tut să se închege un sentiment de
legătură sufletească cu Papa dela
Roma. Poporul român nu se simte
fiu al papet, nu-l simte pe papa
aproape de sine și de viața sa.

Poporul nostru întreg, chiar și
cel ce-a aparținut Bisericii unite,
când vorbește de catolici îi nu-
mește papistași, prin ceea ce se măr-
turisește pe sine deosebit de pa-
pistași, într-o credință supertoară
față de a papistașilor, în credința
nealterată, rămasă dela Domnul
Hristos. Atunci ce piedecă există
în conștiința religioasă a poporu-
lui unit, în măsură să-l oprească
de a se întoarce acasă? Nu există
nici una! Poporul aparținător Bi-
sericii unite trăiește și azi în aceeași
credință și în aceeași tradiție de
viață religioasă în care au trăit și
înaintașii săi până la 1700 și în
care trăiește majoritatea covârșitoare
a poporului nostru. Unde sunt
atunci pretențiile piedecă dogma-
tice pe cari ar vrea să le pună
unii în calea pornirii firești și spon-
tane a preoșimii și a poporului
unit de-a se întoarce în sânul Bi-
sericii ortodoxe?

Dar însăși separația formală care
a existat până acum în sânul po-
porului român din Ardeal, cine a
făcut-o? Poporul n'a voit-o, pen-
trucă nici n'a fost întreat și au
luptat cu îndârjire împotriva ei.
N'au voit-o nici măcar cei ce au
semnat actul de unire dela 1700.
Căci față ce zic: „Și așa ne unim
acești ce scriem mai sus, cum toată
legea noastră, slujba bisericii, litur-
ghia și posturile să stea pe loc, iară
de n'ar sta pe loc acelea, nici a-
ceste peceți să n'albă nici o tărte
asupra noastră”. „Legea” e întreg

ansamblul înbăfătorilor de credință
ale Bisericii.

Atunci cine a făcut uniația?

Nu mai dușmanii neamului no-
stru au făcut această desbinare.
Habsburghii și agenții papii. Habs-
burghii și agenții papii. Habsburghii
ajunși stăpâni peste Ardeal au voit
să-și creeze aici o aderență mai
puternică. Săși erau luterani, o
bună parte din Săcut și Unguri
erau reformați. Catolici, pe cari să
poată conta în mod sigur în orice
împrejurări, rămăseră puțini. Și
atunci s'au gândit să atragă în par-
tida pe care se pot bizui masa
poporului român, care era în ma-
joritate în Ardeal, trecând-o la ca-
tolicism. Acesta a fost interesul pe
care l-a urmărit. Dar au mai ur-
mărit ceva: să despartă pe Ro-
mânii din Ardeal de frații lor din
Principatele Dunărene, pentru a
nu se mai gândi la o eventuală
unire politică cu ei, pentru a nu
mai gravita spre un centru din
afara imperiului austriac. Acest
gând al lor l-au pus în gura lui
Atanastie Anghel, care cu ocazia
jurământului ce-a trebuit să-l facă
la Viena, făgăduiește să se „lapede
de toată corespondența și dată-
tura în știință prin scrisoare și
prieteșugul șișmaticilor, a erețiilor
și a Craifului sau Vodet Țării Mun-
tenești, nici o carte de acum înainte
cu acela răspuns nu voiu avea și
nici pe Bucureștean mai mult al
mieu arhiepiscop și mitropolit a
fi, nu-l voiu cunoaște”.... Planul
Habsburghilor era să ridice, pe lângă
granitele politice din vârful Car-
paților și o granită sufletească între
o parte și alta a poporului român,
să despartă ceea ce unse Dumne-
zeu. Dar ceea ce a făcut Dumne-
zeu nu poate fi stricat de unelti-
rile omenești. Sufletul neamului,
una prin natura lui, a rămas una
și în mărturisirea lui Hristos care
unul e și El. Au doară s'a împăr-
țit Hristos, - vă întreb cu sf. Apo-
stol Pavel - preodată în sânul po-
porului nostru? Niciodată. El a
rămas unul și același pentru toți
fii neamului nostru, întărind uni-
tatea dintre ei și nu slăbind-o.

Chiar modul cum s'a întâptuit
unirea arată că ea n'a pătruns în
suflete. Ea a fost impusă ca o formă
exterioară prin mijloace cari nu
pot pătrunde în sanctuarul suflete-
lor. A fost impusă prin făgădueli
nesincere, cu teroare, prin gurile
de foc ale tunurilor îndreptate spre
satele cari rezistau. Aproape un
secol a durat războiul stăpânirii
străine împotriva unui popor des-
brăcat de orice putere lumească
până a reușit să câștige o parte
din el, ca apoi un veac și jumă-
tate să continue o orajbă necur-
mată între frații de aceeași limbă
pentru iluzia unei deosebiti de cre-
dintă, aruncată de străini între ei.

Cuvântarea I. P. S. S. Iustinian

Iubiții mei,

Se împlinesc anul acesta la
21 Octombrie, 250 ani de când
câțiva protopopi din Tran-
silvania, întruniți la Alba Iulia,
au alcătuit și au semnat „cartea

Retacerea unității bisericesti tre-
buia să se facă la Alba-Iulia la 1918,
deodată cu întâptuirea unității po-
litice. Dar se vede că bunul Dum-
nezeu n'a voit să ne hărăzească
toate bucuriile deodată, ci să ne
îndulcească cu ele pe rând. Dum-
nezeu ne-a dat această bucurie as-
tăzi, încrednicindu-ne să trăim mo-
mentul mult așteptat de-a vedea
trații reîntorcându-se de bunăvoie
și cu inima caldă la sânul Bisericii
noastre. Actul acesta rezultă din
sufertințele înaintașilor noștri, din
durerile mucenicilor cari au îndu-
rat chinuri și moartea pentru cre-
dinta lor, din ruyăciunile părinți-
lor noștri, cari au murit cu dorul
acestui mare ideal. Fericiti suntem
not că ni s'a dat să trăim întâp-
tirea acestui vis: să vedem cum
se strâng rândurile tuturor fiilor
poporului nostru în jurul altarelor
românești. Precum avem o limbă
așa se cade să ne închinăm și la
aceleași altare, arătând cum cre-
dinta noastră a rămas una ca și
cămașa necusută a lui Hristos,
neputând fi ruptă de dușmanii
noștri. Saltă inimile noastre de bu-
curie când ne gândim la aportul
ce-l veți aduce, iubiții noștri frați,
la sportrea puterilor naționale.

Vă prlmim cu dragostea cea mai
duloasă a sufletelor noastre. Să fiiți
astigurați de toată caldă noastră
tubire trătească și să vă simțiti în
sânul Bisericii ortodoxe ca la voi
acasă. Căci ea e tot așa de mult
și a voastră ca și a noastră. Să ne
unim puterile ca să facem impre-
ună educația religioasă a poporu-
lui nostru, care e temelia pentru
întreg progresul în viața lui.

Ca urmaș al vechilor mitropo-
liti din vremea unității noastre bi-
sericești dela Alba-Iulia, nu pot
să nu mă gândesc la ei acum, să
nu le aduc omagiu de recunoș-
tință, să nu pomenesc luptele și
jertfele lor pentru susținerea uni-
tății de credință a neamului no-
stru din Ardeal și să nu le făgă-
duesc că vom relua firul de legă-
tura cu marile tradiții ce ne-au
lăsat. Va sălta în mormânt șirul
lung al înaintașilor noștri luând
cunoștință de această înfrățire a
poporului nostru în credință, pe
care ei au dorit-o atât de mult.
Simțim cum ne binecuvîntează și
cum ne îndeamnă să ne pătrun-
dem de adâncă însemnătate isto-
rică a zilei de azi și să o facem
să rodească îmbelșugat în viața
de viitor a neamului.

Domnul să binecuvînteze nea-
mul nostru înfrățit pentru totdea-
una în credința lui cea una și ne-
despărțită și să ne ajute să răz-
batem prin toate greutățile pre-
murilor în veacuri nesfârșite, înăl-
fând poporul nostru la o viață tot
mai bună, tot mai fericită. Amin.

de mărturie”, adică declarația
că se unesc cu biserica Romei.

După străduințe de veacuri,
biserica dela Roma se putea în
cele din urmă bucura. Rezis-
tența unei părți a Românilor

din Transilvania aparent cedase. Dar câte mijloace străine de dragostea propovăduită de Domnul nu întrebunțase politica papală, pentru ajungerea la acest rezultat!

Suferințele preoților și poporului român din Transilvania atinseseră culmea, în preajma anului 1698. Dârzenia și statornicia în credință a masselor de credincioși ortodocși determinaseră pe propagandiștii iezuiți, cu sprijinul habsburgilor dela Viena și Încuviințarea dela Roma, să facă Românilor din Transilvania tot felul de concesiuni în materie de credință, pentru a-i îngloba la biserica Romei. Nu se mai cerea în cele din urmă decât recunoașterea papei dela Roma, ca singură autoritate bisericească supremă, căci urmările acestei recunoașteri nu puteau fi sesizate atât de ușor de iobagii români.

Actul dela 1698 stă însă mărturie de ceea ce voiau Români prin unire. Căci iată ce glăsuiește el: „*Noi, mai jos scrișii... dăm în știre căroră se cuvine... că... ne unim cu biserica Romei cea catolicească... și cu acele privileghiomuri voim să trăim, cu care trăiesc și mădularele și popii acestei biserici...*”

Substrasul acțiunii celor ce au semnat acest act este vădit. Ei nu și-au luat niciun angajament de natură dogmatică sau doctrină. Dimpotrivă, voința lor categorică pusă drept condiție esențială a unirii, a fost ca: „*toată legea noastră, — cum spune el — slujba bisericii, liturghia, posturile și cărindarul nostru, să stea pe loc. Iar dacă n'ar sta pe loc acelea, nici aceste peceți să n'aibă nicio tărie asupra noastră...*”

Condițiunea pusă de protopopii români la 1698 dornici de a schimba soarta lor și a poporului românesc din Transilvania pe una mai bună, deși acceptată de Roma, nu a fost cătuși de puțin respectată iar cu nerespectarea ei și actul unirii dela 1698 nu mai putea în nici un caz să angajeze pe semnatarii actului și nici pe urmașii lor.

Dacă Români care se uniseră cu biserica dela Roma și clericii lor nu au revenit de îndată la ortodoxie, aceasta s'a lătmplat în speranța că vor putea odată să se bucure de privilegiile pe care le avea clerul catolic. Dar chiar dela început unirea s'a simțit ca o povară a care-și găsea asemănarea numai în greaua povară a iobăgiei. Astfel când călugărul Sofronie din Cioara chiamă pe Români la luptă, determinând înverșunata revoluție dela 1760, el face aceasta pentru că vrea — după cum spune el — să scape țara „*de iobăgie și de unire.*”

Unirea dela 1698 reprezintă un fapt explicabil pentru tim-

pul de atunci și pentru condițiunile mizere în care trăiau Români din Transilvania. Ea nu a fost decât un act de disperare, pe care o parte din Români de aici l-au făcut sătui de suferințe și dornici de o viață mai omenească.

Nu este oare un semn de sus, că în tot timpul celor 250 de ani dela unire, separația confesională, provocată de actul unirii între Români din Transilvania s'a păstrat numai la suprafață?

Nu este oare un semn de sus, că ademenirea urmărită de împărații catolici din Viena și catolicizarea urmărită de Roma au rămas cu totul fără efect?

Poporul român din Transilvania a rămas și după unire același. Dela el nu s'au îndepărtat decât aceia cari, ridicându-se din popor, s'au rupt apoi de popor, punându-se în slujba intereselor străine. Cei lanți au simțit că comoara lor se sfârșește în țărâna în care fuseseră înmormântați strămoșii lor. Ei s'au făcut părtași deopotrivă tuturor Împrejurărilor istorice și au luptat laolaltă pentru timpuri mai bune: pentru timpuri de descătușare, de ieșire de sub exploatare și de afirmare a demnității omenești.

Este o minune a istoriei că neamul nostru românesc s'a născut și a apărut în istorie ca neam creștin ortodox. În această credință ortodoxă au trăit, au luptat și au murit moșii și strămoșii noștri. Prin credința ortodoxă ne-am găsit legați în trecut cu popoarele vecine din Răsărit și Miază-zi și am făcut laolaltă cu ele front comun, atât împotriva propagandei de contopire a bisericii dela Roma, cât și împotriva cruntei asuprii a semilunei.

Astăzi când neamul nostru a scuturat pentru totdeauna jugul vrăjmașilor asupritori;

Astăzi, când bucuria regăsirii tuturor fiilor buni ai țării în câmpul cel imens al redresării și propășirii patriei noastre ne îndeamnă la îndepărtarea și ștergerea tuturor învrăjbirilor, pe care stăpânirile trecute le-au provocat și susținut;

Astăzi se cuvine mai mult decât oricând ca, așa cum spune Sfânta Carte: „*izbăviți din mâna vrășmașilor să slujim fără frică înaintea feței Domnului, întru sfințenie și întru dreptate, în toate zilele vieții noastre*” (Luca 1, 74-75).

De aceea, iubii noștri frați, la răscrucea aceasta istorică, când se împlinesc cei 250 ani de când prin teroare și promisiuni fățarnice și nerespectate, ați fost smulși din sânul Bisericii ortodoxe, vă adresăm cuvânt stăruitor de prietenească și plină de dragoste rugămintă:

Reveniți în sânul Bisericii ortodoxe mame, urmând pilda dată vouă de marele număr de preoți cari s'au reîntors în rân-

durile noastre. Alipiți-vă de frații voștri buni, cari vă deschid astăzi, prin noi, brațele pline de căldură. Intrați din nou în comunitatea maicei noastre de veacuri Biserica Ortodoxă, în credința căreia au trăit și s'au săvârșit moșii și strămoșii voștri și simțiți-vă în ea ca acasă la voi. Noi, întocmai ca bunul părinte din Evanghelie, tăiem azi vițelul cel gras, îmbrăcăm haină frumoasă și vă poftim la ospățul bucuriei noastre, conștienți că într'această zi mare, mare va fi bucurie și în ceruri.

Indreptăm astăzi către voi cuvintele pe care marele apostol al neamurilor le adresa odinioară Corintenilor: „*O, iubii noștri frați și fii duhovnicești prea iubii, gura noastră s'a deschis către voi, inima noastră s'a lărgit. În inima noastră nu sunteți la strâmtoare. Plătiți-mă cu aceeași plată, vă vorbesc ca unor copii ai mei, lărgiți și voi inimile voastre*” (II Cor. 6, 11-13). Lărgiți-le și primiți îndemnul și chemarea noastră, pentru a îndapărta din mijlocul neamului nostru și

această urmă de desbinare.

Iar voi ierarhi, clerici și popor drept credincios al sfintei noastre Biserici Ortodoxe, primiți pe frații voștri, care se întorc la voi, cu toată dragostea și cu toată căldura sufletelor voastre de creștini pravoslavnici și înălțați rugăciuni de mulțumire Tatălui celui ceresc în sunete vesele de clopot, pentru ca între fiii neamului nostru să nu mai fie decât flori și bucurie, iar 21 Octomvrie 1948 să devie ziua bucuriei celei mari, să fie ziua eliberării din vrăjmașă captivitate a Romei, să fie ziua unității noastre sufletești, într'o singură Biserică, cu o singură lege, a dreptei credințe.

21 Octomvrie 1948 să devină ziua în care Bunul Dumnezeu a dăruit poporului nostru drept credincios, dreptatea după care au răvnit 250 de ani și moșii și strămoșii.

Binecuvântarea Domnului să fie peste voi toți, cu al său dar și cu a sa iubire de oameni, acum și totdeauna și în vecii vecilor. Amin.

ACT SINODAL*)

Astăzi, Duminecă 3 Octomvrie, anul Mântuirii una mie nouă sute patruzeci și opt, noi Membrii Sinodului permanent al Bisericii Ortodoxe Române, prin vrerea lui Dumnezeu, cu ajutorul Mântuitorului nostru Iisus Hristos și cu săvârșirea Sfântului Duh, ne-am adunat în sala sinodală pin palatul patriarhal, pentru ca în ședința solemnă să primim delegația celor 36 de protopopi și preoți ai Bisericii unite greco-catolice veniți la București.

Cetitu-s'a mai întâi, în auzul tuturor proclamația făcută la Cluj în ziua de 1 Octomvrie 1948, de către această delegație, în numele celor 430 de canonici, protopopi și preoți greco-catolici din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș prin care au hotărât revenirea la sânul Bisericii ortodoxe române și ruperea legăturilor de orice fel cu Biserica Romei.

S'a săvârșit apoi, în biserica Sfântul Spiridon Nou slujba Doxologiei de către Smeritul Mitropolit Nicalae al Ardealului, împreună cu soborul protopopilor ortodocși și greco-catolici, preamărind pe Dumnezeu că a ascultat rugăciunile slujitorilor Ardealului și a ajutat sfintei noastre Biserici să vadă revenind la sânul său iubitor pe fiii răslețiți acum două veacuri și jumătate prin vitregia vremurilor de apăsare și robire când au fost siliți să primească cele patru puncte de credință comune cu Biserica papală, după făgăduială și în nădejdea dobândirii unor drepturi și privilegii care să le ușureze viața și să le îmbunătățească traiul.

Dând urmare acestui act măreț, merit să înlătore spărtura între frații de același neam și sânge și să refacă unitatea în credință a tuturor românilor din această de Dumnezeu păzită țară, luăm act cu negrăită bucurie de înfăptuirea lui și hotărâm să fie primit întocmai împreună cu toți cei cari vor declara că doresc să revină la sânul Bisericii Ortodoxe și să rupă legăturile cu Biserica Romei.

Iar pentru adevărire și întărire, decidem ca acest act împreună cu proclamația ce ni s'a înfățișat să fie scrise în condica sfântă sinodală și adevărite cu iscăliturile noastre și ale delegației celor 36 de protopopi și preoți greco-catolici.

(ss) JUSTINIAN, Patriarh.

(ss) Nicolae, Mitropolitul Ardealului.

(ss) Vasile, Mitropolitul Banatului.

(ss) Firmilian, Arhiepiscopul Craiovei.

(ss) Sebastian, Arhiepiscopul Sucevei și Maramureșului.

(Urmează semnăturile delegațiilor greco-catolici).

*) Copie după actul de primire a clericilor greco-catolici în Ortodoxia românească, luată din condica Sfântului Sinod.

Apel către clerul și poporul Bisericii Române Unite

Poporul român se găsește la o luminoasă răscruce a istoriei sale.

Forțe și năzuințe răsăditoare, deschid drumuri și orizonturi noi în fața viitorului, care se

plămădește sub ochii noștri.

Prezenți în frământarea destinelor ce se vestesc strălucite pentru poporul nostru, ne-am pus cu sfânta cutremurare problema nevoii imperioase refacerii unității spirituale a neamului românesc.

Când lumea întreagă luptă pentru apărarea păcii și pentru realizarea înfrățirii dintre popoare, noi, frații de aceeași obârșie, nu putem sta desbinați, luptând în tabere opuse unii împotriva altora.

Iubit cler și popor,

Grelele împrejurări istorice din preșma anului 1700, ne-au împins spre ieșirea din sânul unității Bisericii noastre străbune ortodoxe.

Lanțurile iobăgiei de atunci, apăsau atât de greu pe umerii obidiți ai poporului nostru, încât beneficiile economice, politice și culturale pe care le promitea unirea ne-au dus la desbinare.

Republica Populară Română, garantează azi prin Constituția țării, drepturi politice, economice, culturale, religioase egale întregului popor.

Vitregiile istorice care au determinat unirea dela 1700, astăzi deci nu mai există.

Rentoarcerea noastră în unitatea Bisericii ortodoxe de care dealungul celor două veacuri și jumătate nu ne-am înstreinat nici prin datinele noastre străbune, nici prin slujbele noastre religioase și nici prin credința noastră — este astăzi o sfântă datorie, nu numai ca buni fii ai poporului nostru ci și ca următori ai cuvântului Mântuitorului Iisus Hristos, care prin graiul Evangheliei ne îndeamnă: „Ca toți să fim una, precum și El și Tatăl cel ceresc una sunt“.

Iubit cler și popor,

Noi mai jos semnații clerici, răspunzători în fața lui Dumnezeu și a conștiinței poporului nostru, întruniți în sfânt sobor duhovnicesc în ziua de 1 Octombrie anul Domnului 1948, pentru toate bincuvântatele motive arătate, am hotărât și am înfăptuit reîntoarcerea noastră în sânul Maicii noastre Biserici ortodoxe.

Cu nemărginita noastră dragoste frățească față de voi cler și popor ai Bisericii române greco-catolice, vă rugăm și vă îndemnăm să ne urmați pilda cu încredere, dovedindu-vă astfel buni slujitori ai poporului și vreadnici fii ai lui Dumnezeu.

Intorcându-ne în sânul Bisericii ortodoxe române de care vremelnic ne-am despărțit acum două veacuri și jumătate, să avem cu toți conștiința împăcată că prin acest act istoric servim și vrerii lui Dumnezeu care pe toți ne vrea să fim una și interesele mari ale poporului nostru.

Făcând astfel, fiți încredințați, că dela Patrie bine vom merita, iar Dumnezeu ne va binecuvâta.

Ai aștri întru toate binevoitori:

Traian Belascu, protopop; Nicolae Jangalău, protopop; Aurel Brumboiu, protopop; Petru Vancu, preot; Virgil Moldovan, preot; Zaharia Hențea, preot; Paul Madincea, preot; Laurențiu Pop, preot; Ion Onișor, preot; Ion Cistean, preot; Petru Pop, preot; Zaharia Borzea, preot; Alexandru Stupariu, preot; Emil Colceriu, preot; Septimiu Sântoma, preot; Emil Mureșanu, junior, preot; Cornel Cernescu, preot; Ioan Vătu, preot, Constantin Pușcașu, preot; Victor Traian

Pop, preot; Mircea Filip, preot; dr. Cornel Pop, preot; Roman Nemeș, preot; Victor Lenciu, preot; Octavian Gherasim, preot; Sabin Truția, preot; Vincențiu Poruțiu, preot; Andrei Coman, preot; George Zagrai, preot; Ioan Florea, preot; Ioan Andrașiu, preot; Victor Negrea, preot; Vasile Pleșug, preot; Alexandru Fărăcașu, preot; Ioan Pop, preot; Glodean Dumitru, preot.

Delegația de mai sus are împuternicire din partea a 423 canonici, protopopi, profesori și preoți greco-catolici.

Prima listă a protopopilor și preoților greco-catolici cari au venit la ortodoxie din cuprinsul Eparhiei noastre

Județul Mureș

Ion Andrașiu Sântioana, Victor Tufan Ungheni, Ioan Jeleriu Coreni, Ion Boteiu Tirimioara, Ion Petraș Tg. Mureș, Basil Seara Serghizel.

Județul Sălaj

Protopop Ilie Călăuz Cehul Silvaniei, Pr. Pompei Marica Motiș, Victor Cosma Biușa, Vasile Cheție Matig, Cardoș Augustin Bulgari, Augustin Mesaroșu Nadiș, Drăgan Aurel Asuașul de sus, Ioan Bancoș Urminiș, Ioan Oșian Asuașul de jos, Emil Marchiș prot. on. Oarța de jos, Pr. Virgil Moldovanu Nușcalău, Pr. Pavel Pordea Ip, Pr. Ilie Vetișan Marca, Pr. Teodor Gârda Porți, Prot. Ștefan Răcășan Bucium, Pr. Ioan Filip Sângeorgiul de Mesel, Pr. Ștefan Török Bogdana, Pr. Teodor Ploscariu Ciumărna, Pr. Vasile Enghiș Cosmișul de jos.

Județul Someș

Mureșanu Emil junior Bârsăul mare, Mircea Filip Mesteacăn, Pușcașiu Constantin Spermezeu, Emil Mureșanu senior pensionar Bârsăul mare, Ioan Filip pensionar Libotin, Augustin Farcașu Gherla, Sabin Ciurdoreanu prof. Gherla, Ioan Mureșanu Căpâlna, Adrian Peter Căianul mare, Aurel Ciurdăreanu Rugășesti, Ioan Cheresțeu pens. prot. Fodora-Română, Emil Cătcău, Valer Filipan pens. prot. Glod, Efrem Cotețiu pens. prot. Prislop, Murdșan Nistor Rusul de sus, Alexandru Mureșanu pens. prof. Dobrocina.

Județul Turda

Pr. Vasile Sinu Opișani, Pr. Emil Dulău Lita, Pr. Nicolae Vovea Valea Largă, Pr. Ioan Tarcu Tăureni, Pr. Laurențiu Pop Moldovenașfi, Pr. Ioan Herlea Zaul de Câmpie, Pr. Ioan Onișor Ceanul-mare Bolduț, Pr. Petru Suciu prof. pens. Turda.

Județul Năsăud

Pr. George Zagrai Bistrița-Bărgăului, Pr. Bârsan Ioan Lechiuț, Pr. Iudean Vasile Verniș, Pr. Valer Hențiu, Telciu I, Pr. Emil Demian Coșbuc, Pr. Ioan Seplecan prof. Năsăud, Pr. Olteanu Victor Sicut, Pr. Cuesdean I. Emil Ragla, Pr. Stejerean Leontin Ghinda.

Județul Cluj

Pr. prof. Victor Ienciu Cluj, Pr. Vicențiu Poruțiu Valea Terii cat. II, Pr. Ioa Moise Episcopia gr. cat. Cluj, Pr. Vasile Serdeanuș Sumurduc, Pr. Alexandru Fărăcașu Ardeova-Cluj, Pr. Viorel Cristea Boju, Pr. Rusu Teofil pens. Cluj, Pr. Leonțiu Florian Almaș, Pr. Cheșcheș Aurel Corpadea, Pr. Victor Napeuș Miheăul de câmpie, Pr. Marius Rusuș Chiriș, Pr. Zidar Falup Căpușul-mic, Pr. Sabin Truțiaș Hodișu, Pr. Clemente Plăian Mihăești, Pr. Dumitru Glodeanuș Mărgău II, Pr. Victor Popa Suceag, Pr. Ion Pop Cluj VII Bulgaria, Pr. Dr. Ioan Moldovanu Episcopia gr. cat. Cluj.

Din cauza lipsei de spațiu lista cu semnăturile preoților din județul Alba nu s'a putut publica.

Nr. 368/1948. prot.

CONCURS

Pentru ocuparea postului de protopop și de paroh la parohia Bistrița I. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Re-nașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt următoarele:

I. Dela Parohia Bistrița I.

1. Salar dela Stat după recunoașterea de către Onor. Minister.
2. Indemnizație de chirie dela protopopiat și dela parohie în părți egale.
3. Sesiune parohială în suprafață de 20. jug.
4. Stolele obișnuite în parohie.

II. Dela Protopopiat:

1. Diurna de protopop.
2. Paușal de cancelarie conform prevederilor bugetare aprobate de organele protopopoești.
3. Diurna dela parohii pentru vizitațiile canonice.

Doritorii de-a ocupa acest post vor înainta cererile Veneratului Consiliu Eparhial ort. rom. din Cluj în termenul legal, anexând toate actele cerute de statut, precum și curriculum vitae.

Din ședința Consiliului și Adunării protopopoești, ținută la 12 Octombrie 1948, în înțelegere cu Consiliului parohial din Bistrița.

Președinte: Pr. Gh. Relea
Secretar: Pr. Zaharie Feier adm. prot.

Nr. 4704/1948. Aprobat.

Din ședința Consiliului Eparhial dela 13. X. 1948.

NICOLAE Episcop
C. Hașcău secretar

Episcopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului

Nr. 4465/1948i

Publicație

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în conformitate cu dispozițiunile art. 12 și urm. din Regulamentul pentru înstrăinarea bunurilor mobiliare bisericesti, precum și L.P.C.; în ziua de 1 Nov. 1948, orele 10 a. m. se vinde prin licitație publică cu oferte închise, terenul în suprafață de 208 stj. p. proprietatea Episcopiei, situat în Cluj str. Garibaldi Nr. 19, cuprins în Cartea Funciară sub Nr. 8708, nr. top. 10718.

Tot la data de mai sus și în aceleași condiții se vinde și casa cu grădină din comuna Nușeni județul Someș, cuprinsă în Cartea Funciară Nr. 836, nr. top. 109, 110, compusă din 3 camere, bucătărie și cămară, având curte și grădină în suprafață de 2 jug. 194 stj. p. Casa este din cărămidă și cu acoperișul din țigla.

Orice alte informațiuni se pot lua dela Consiliul Eparhial Ort. Român din Cluj Piața Malinovski Nr. 18, secția economică, în fiecare zi de lucru între orele 10—12 a. m. unde poate fi văzut și carnetul de sarcini.

Cluj, din ședința Consiliului Eparhial dela 29 Sept. 1948.

Consiliul Eparhial.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 4638/1948.

CIRCULARĂ

La numeroasele întrebări ce sunt adresate în privința aplicării art. 38 și 39 din noua lege a Cultelor, On. Minister al Cultelor dă următoarele lămuriri:

„1. Trecurile dela un cult la altul, sau părăsirea unui cult sunt libere și garantate de lege.

2. Declarația de părăsirea unui cult se poate face și individual și în grup de mai multe persoane deodată. Când declarația este făcută în grup, ea va fi semnată de fiecare declarant.

3. Declarația de părăsirea unui cult, cu arătarea organizației locale părăsite, se înaintează primăriei locale, pentru a fi comunicată părții componente a cultului părăsit.

Primăria locală este obligată să elibereze la cerere dovada care constată depunerea declarației. Dovada poate fi individuală sau colectivă, arătând nominal pe toți semnatarii săi.

În caz când comunitatea locală a cultului părăsit a încetat de a mai exista în fapt, primăriile locale vor înainta declarațiile de părăsire a cultului, prin prefecturile respective Ministerului de Culte, spre cele legale.

4. Un cult religios nu poate primi în sânul său pe nimeni, decât pe baza dovezii eliberate de Primăria locală, constatând depunerea declarației de părăsire a cultului.“

Cluj, din ședința Consiliului Eparhial dela 13 Oct. 1948.

NICOLAE

Episcop

Prot. stavr. I. Rușdea

Secretar Eparhial

AVIZ

Cucernici Protopopi care au primit „Filocalia“ și nu au achitat-o sunt stăruitor rugați să trimită sumele

datorate până la 15 Oct. când trebuie să facem decontarea.

Cei ce nu vor trimite sumele datorate vor fi înaintați ca răi plătitori Veneratului Consiliu Eparhial.